

Halle-Vilvoorde Komitee

Grondlijnen voor een Vlaams en groen Halle-Vilvoorde

De doelstelling van het Halle-Vilvoorde Komitee is het behouden en het versterken van het Vlaams, het groen en tegelijk ook het eigen karakter van Vlaams-Brabant.

Vlaams Brabant als vijfde volwaardige Vlaamse provincie dus, en niet als ontwikkelingszone voor de Brusselse expansie noch als randzone van het Brussels gewest, of schemerzone tussen Vlaanderen en Brussel.

Indien men deze doelstellingen aanvaardt, dan volgt daaruit als het ware vanzelf een Vlaams beleid.

A. Institutioneel :

1. Een eerste **onafwendbare en prioritaire noodzaak is de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde** voor de federale verkiezingen (Kamer, Senaat en Europees Parlement). Het gaat niet op dat elk Waals kandidaat senator of Europarlementslid en elk Franstalig Brussels kandidaat volksvertegenwoordiger automatisch ook kandidaat is in Liedekerke, Galmaarden, Zemst, Londerzeel, Ternat, Kapelle-op-den-Bos enz..

Dergelijke onrechtvaardige regeling is het paard van Troje of de spreekwoordelijke voet tussen de deur. De Franstaligen moeten uit die politieke indeling bij Wallonië en Brussel wel besluiten dat ze eigenlijk niet echt in Vlaanderen wonen en dat vroeg of laat hun numerieke aangroei zal omgezet worden in meer faciliteiten of in aanhechting bij Brussel.

Het Halle-Vilvoorde Komitee pleit al jaren voor een volledige splitsing van de kieskring, die trouwens zonder de grondwet te wijzigen, bij gewone meerderheid, kan tot stand gebracht worden.

De kieswethervorming, waarbij provinciale kieskringen werden ingevoerd was de ideale gelegenheid bij uitstek om de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen. Echter alle provincies kregen een eigen provinciale kieskring behalve precies Vlaams-Brabant. In ruim de helft van deze provincie worden Waalse en Frans-Brusselse lijsten aan de kiezers voorgelegd. De grenzen van taalgebieden, gewesten en provincies worden hier flagrant miskend. Een regelrechte discriminatie ten nadele van Vlaanderen en een totaal ongrondwettelijke situatie.

Het Halle-Vilvoorde Komitee zal – samen met anderen - blijven actie voeren totdat de grondwet wordt gerespecteerd en deze discriminatie ten nadele van Vlaanderen wordt opgeheven.

2. Ook belangrijk is de **splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde**. Deze splitsing is er vooral nodig om redenen van efficiënte rechtsbedeling en om te vermijden dat de tweetaligheid via deze weg over Halle-Vilvoorde wordt uitgesmeerd. Het is algemeen bekend dat de Vlaams-Brabantse strafdossiers en klachten verwaarloosd worden omdat zij verzuipen in de zoveel talrijker en vermeend belangrijker dossiers van Brussel. Bovendien zijn tal van diensten voor Halle-Vilvoorde in Brussel gevestigd, en daardoor feitelijk tweetalig : de parketten, het handelsregister, de dienst VZW's enz.... De provincies vormen de basis van de rechterlijke indeling in het land, en dat moet ook voor de provincie Vlaams-Brabant gelden. Er is reeds een assisenhof en er is reeds een provinciaal bevoegde fiscale rechtbank. Zonder splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is Vlaams-Brabant geen volwaardige provincie.

3. Alle maatregelen die een grotere autonomie of volledige autonomie van Vlaanderen beogen, zijn uiteraard ook voor Halle-Vilvoorde belangrijk. We denken in de eerste plaats aan grotere **fiscale autonomie** en **splitsing van de sociale zekerheid**, afschaffing van de nog overblijvende beperkingen inzake voogdij over de ondergeschikte besturen (faciliteitengemeenten), splitsing van justitie en binnenlandse zaken.

De huidige onrechtvaardige verdeling van de financiële middelen belet Vlaanderen het beleid te voeren dat met de kracht van zijn economie overeenstemt. De overtoebedeling van middelen aan Wallonië en Brussel laat hen daarentegen toe een beleid te voeren dat niet in verhouding staat tot hun werkelijke mogelijkheden (cfr. steun aan Carrefour, leerlingenophalingen in Vlaanderen, bijkomende financiële steun aan politieke partijen (die ook in Halle-Vilvoorde actief zijn), meer en talrijker kabinetten, bijkomende financiële middelen voor Nederlandsonkundige en taalwetovertreedende ziekenhuizen enz...)

Belangrijk zijn ook de **overheveling** naar het Vlaamse niveau van de **luchthaven van Zaventem** en van de **Nationale Plantentuin te Meise**.

En... het niet oprichten van nieuwe tweetalige instellingen zoals het centrum voor jeugdige delinquenten te Everberg.

B. Taal en integratiepolitiek

De eentaligheid van het openbare leven in Vlaams-Brabant moet krachtig bevorderd en gehandhaafd worden.

Hieruit volgt vanzelfsprekend dat de ratificatie van het Raamverdrag inzake de Bescherming van Nationale Minderheden uit den boze is. Vlaanderen hoeft daar geen schuldcomplexen over te hebben. Het bevindt zich nl. in het goede gezelschap van ... Frankrijk en ... Nederland.

Een positieve imagocampagne en een open onthaalbeleid zijn nodig en wenselijk, maar dreigen het omgekeerd effect te hebben indien ze niet aangevuld worden door een vastberaden taalpolitiek.

Een doorgedreven taal- en integratiepolitiek, zowel tegenover migranten als tegenover anderstalige Belgen is absoluut noodzakelijk. Daarom is **de verplichte inburgering** (zoals in Nederland) nog veel belangrijker in Vlaams-Brabant dan in de rest van Vlaanderen.

Kennis van het Nederlands is een eerste vereiste voor integratie.

De overheid moet hier een pro-actieve rol spelen, eerder dan – zoals nu vaak het geval is – te vervallen in een toestand van feitelijke faciliteiten en berusting.

Wie uitkeringen van de gemeenschap ontvangt (bvb. werkloosheidsuitkering of leefloon) moet de nodige inspanningen leveren om zijn toestand van afhankelijkheid te beëindigen. Kennis van de taal van die gemeenschap is daarbij onontbeerlijk. **Daarom moet het recht op het behoud van uitkeringen afhankelijk gemaakt worden van het effectief aanleren van het Nederlands (er moet natuurlijk voorzien worden in voldoende en efficiënte opleidingen).**

Naast de gerichte inburgering moet de **volledige Nederlandstaligheid van het openbare leven** in Vlaams-Brabant een hoofddoelstelling van het beleid zijn. Onder het openbare leven verstaan we, naast het **eentalig Nederlands straatbeeld** uitdrukkelijk ook het **ondernemingsleven en de handels- en dienstensector**, zeker in zover het de communicatie met het publiek betreft (publiciteit, opschriften naar het publiek toe enz.) evenals het gesubsidieerde verenigingsleven.

Een volgehouden beleid op dit vlak omvat o.m. :

- toepassing en verbetering van de bestaande taalwetten (vooral in het bedrijfsleven) ; de **strikte toepassing en uitdoving van de taalfaciliteiten** in de zes blijft voorop staan.
- Ook de strikte toepassing van het tweetalig statuut van de hoofdstad is van uitermate groot belang : het toelaten dat de taalwetten in Brussel niet correct worden toegepast, of dat zij worden versoepeld ten voordele van meer eentalig Franstaligen is ook nefast voor de Vlaamse gemeenten rond Brussel (recente regelingen voor rechters, politie, taalhoffelijkheidskkoord, toestanden in de Brusselse ziekenhuizen geven een totaal verkeerd signaal aan de Franstaligen en lokken meer eentaligen naar Brussel en naar de Vlaamse gemeenten errond);
- actieve politiek van overreding en van toetreding tot een code van correcte praktijken, zoals dit in Québec gebeurt (bv. bij grootwarenhuizen : Colruyt en Aldi zijn eentalig Nederlands, Delhaize, GB, Makro en Ikea volledig tweetalig. Dergelijke voorbeelden van tweetaligheid inspireren dan weer lokale handelaars, wat binnen de kortste keren leidt tot veralgemeende tweetaligheid.

- (De Bergensesteenweg tussen Halle en Brussel is een sprekend voorbeeld van de snel toenemende vertweetaliging.)
- bewustmakingscampagnes (en ondersteuning) naar plaatselijke overheden, sportclubs, eigen inwoners en inwijkelingen ;
 - respect voor de eigenheid veronderstelt ook dat de Vlaamse overheid zelf het imago van Vlaams-Brabant niet laat aantasten : zo werd een deel van de autosnelweg naar Wallonië, voorbij Halle, Huizingen, Waterloo en Eigenbrakel, omgedoopt tot zuidelijke ring rond Brussel, hetgeen reeds in een hernummering van de uitritten werd geconcretiseerd en waardoor gemeenten als Beersel, Huizingen, Dworp enz. in de perceptie van het publiek binnen de Brusselse ring liggen ; ook een telefoonboek – waarin uitsluitend Vlaamse gemeenten liggen – werd herdoopt tot “Brussel Noord”; zo zijn de zwart-gele verkeerspalen (die overal in Vlaanderen gemeengoed zijn), nog vrijwel niet ingevoerd in de faciliteitengemeenten en in Beersel ;
 - aangepast onderwijsbeleid ;

Voor het uitstippelen, de uitvoering en de opvolging van dit veelomvattend taal- en integratiebeleid, stellen wij de **oprichting** voor van een “**Vlaams Instituut voor Taal- en Integratiebeleid**” (naar het voorbeeld van de “Office de la langue française” in Québec) bevoegd voor de hele Vlaamse Gemeenschap (zie afzonderlijke nota hierover op www.haviko.org).

C. Stedenbouw, streekontwikkeling, woonbeleid en mobiliteit :

a) Uit het feit dat Vlaams-Brabant een eigen streek is, volgt dat de ontwikkeling ervan niet mag en niet kan gezien worden in functie van Brussel.

Het betekent dat dienstenfuncties ten behoeve van de grootstad in Brussel zelf moeten worden gesitueerd en **niet mogen worden afgewenteld op Vlaams-Brabant**. We denken dan bijvoorbeeld aan grootschalige winkel- en recreatieprojecten (**hippodroom Sterrebeek, Molens van Ruisbroek**), parkings, bedrijventerreinen. Veel van deze projecten (zoals bvb het project voor de hippodroom in Sterrebeek) overstijgen de ruimtelijke draagkracht van de Vlaamse gemeenten rond Brussel en werken de verfransing sterk in de hand.

b) Op het vlak van **stedenbouw** werd een groot deel van de Vlaamse gemeenten rond Brussel ten onrechte beschouwd als “stedelijk gebied”. Dit is vaak in strijd met de realiteit en houdt zeker geen trendbreuk met het verleden in. Integendeel : hier wordt de deur wagenwijd opengezet voor verstedelijking.

We pleiten daarom voor de **strikt mogelijke afbakening** van het zogeheten “Vlaams stedelijk gebied rond Brussel”, en zeker in alle delen van gemeenten die onmiddellijk grenzen aan Brussel. Verkavelaars en projectontwikkelaars staan klaar om de oude gewestplannen in ruime mate te versoepelen (cfr. Molens van Ruisbroek). Zeker in de onmiddellijke omgeving van Brussel moeten de gewestplannen behouden worden en moeten woonuitbreiding, nieuwe bedrijventerreinen en dienstenzones ten allen prijze vermeden worden. **Men**

vergeet te vaak dat de “groene rand rond Brussel” reeds voor een groot deel in het gewestplan is verankerd. Dit op de helling zetten zou een fatale vergissing zijn. We hebben de indruk dat de gemeentelijke planners erop uit zijn het Vlaams stedelijk gebied zo ruim mogelijk op te vatten...

Inzake **woonbeleid** staan we in het algemeen zeer huiverachtig tegenover nieuwe verkavelingen en bijkomende bouwkavels : het verleden heeft geleerd dat het precies die nieuwe verkavelingen, sociale woonwijken en woonblokken zijn die voor snelle verfransing zorgen.

Het is algemeen bekend dat Brussel meer inwoners wil aantrekken. Ook Vlaanderen wil met “wonen in Brussel” terug Vlamingen aantrekken in Brussel. Het beschikbaar stellen van nieuwe bouwgronden in de Vlaamse gemeenten rond Brussel staat daar diametraal tegenover, en zou er zelfs toe bijdragen dat de woningen in Vlaams-Brabant relatief nog goedkoper worden tegenover Brussel, wat de stadsvlucht nog meer aanwakkert.

We pleiten dan ook voor een doordacht woonbeleid, met o.m. beperking van het aanbod van nieuwe kavels en woningen, met vooral renovatie en **opwaardering van bestaande wooneenheden** en stadskernen met een uitgesproken voorrangsbepaald voor diegenen die een duidelijke culturele en sociale band met de plaatselijke gemeenschap hebben, enz.... Ook financiële impulsen ten voordele van die doelgroepen kunnen een positieve werking hebben en zijn beter controleerbaar.

Voor **bedrijventerreinen** geldt mutatis mutandis hetzelfde. Reeds nu is er een overconcentratie van tewerkstelling in Halle-Vilvoorde en Brussel. Nog meer bedrijventerreinen in de Vlaamse gemeenten rond Brussel zou de ruimtelijke druk op deze regio nog meer doen toenemen : meer verkeer, meer vraag naar woningen, meer verfransing.

c) Mobiliteit :

Het **GEN** is een **voorbeeld van hoe het niet moet**. Het is een rechtstreekse investering in de verdere uitbreiding van Brussel, waarvoor Vlaanderen dan nog de financiële middelen mag aanreiken. Het heeft uitsluitend oog voor mobiliteit van en naar het centrum van Brussel.

Het alternatief ontwikkeld door de provincie Vlaams-Brabant is reeds een bescheiden stap in de goede richting.

Voor Vlaanderen is een investering in het **sluiten van de ring rond Brussel** (traject Vorst-Oudergem met ondertunneling van het Zoniënwoud) veel belangrijker. Verkeerstechnisch, ecologisch en economisch is deze sluiting een noodzaak, die echter alleen omwille van eng-Brusselse gemeentepolitiek en francofone uitbreidingsdrang niet werd noch wordt verwezenlijkt.

d) Ontwikkeling op mensenmaat en naar draagkracht van de regio :

Tegenover een centraliserend grootstadbeleid, met als noodzakelijk gevolg een uitdeinende stad, stellen wij een ontwikkeling van sterke Vlaamse kernen rond Brussel. Vilvoorde, Asse, Halle komen ervoor in aanmerking.

Uiterst belangrijk is dat Vlaams-Brabant beschikt over een **eigen volwaardig en geïntegreerd dienstennet los van Brussel**, en dit op alle vlakken :

- wegen,
- openbaar vervoer (doe de test en rijd met het openbaar vervoer van Dworp naar Dilbeek),
- cultuur (grotendeels verwezenlijkt),
- gerecht,
- medische voorzieningen en ziekenhuizen (hulpverleners van de dienst 100 in vele Vlaamse gemeenten rond Brussel kennen geen Nederlands), Het is schrijnend dat het ziekenhuis van Halle geen eigen MUG team heeft en dat Franstalige hulpverleners uit Tubize in Vlaams-Brabant verloren rijden;
- brandweer en civiele bescherming,
- toerisme,
- sport- en openluchtlevens,
- regionale TV enz.

In de lijn van het voorgaande, maar toch met een eigen vermelding, beschouwen we de **uitbouw van Halle**, de meest zuidelijke Vlaamse stad, als **strategisch bijzonder belangrijk**. Als Vlaamse stad tussen Wallonië en Brussel staat Halle (samen met de aangrenzende Vlaamse gemeenten) bloot aan een verhoogde verfransingsdruk, die geen tegengewicht vindt in het Vlaamse achterland. Hier dient een weloverwogen beleid er zorg voor te dragen dat Halle tegenover de omliggende regio een versterkte uitstraling en centrumfunctie krijgt toegewezen : een hoogwaardige ziekenhuisinfrastructuur (MUG), een cultuurcentrum met regionale uitstraling, inplanting van gedecentraliseerde overheidsdiensten (zoals bijvoorbeeld de vestiging van de nieuwe rechtbank van eerste aanleg en van koophandel na de splitsing van het gerechtelijk arrondissement), hogescholen enz...

Ook voor de **zes facilititeitengemeenten** moet een gericht **strategisch beleid** van Vlaamse verankering worden uitgewerkt, waarbij prioritair aandacht moet uitgaan naar Sint-Genesius-Rode (de zgn "corridor"). Aankoop van de site van de VUB-ULB ligt hierbij voor de hand. De vestiging van een instelling met sterke Vlaamse uitstraling op deze locatie zou de lokale Vlaamse bevolking sterk ondersteunen (bvb in de verzorgingsfeer, Bloso, onderwijs, Vlaams wetenschappelijk toponderzoek of andere).

D. De druk op de ketel verminderen :

Wil men Vlaams-Brabant **Vlaams en groen** houden, dan dient men ook de fundamentele oorzaken die de druk op Vlaams-Brabant doen ontstaan, weg te nemen of te verminderen.

De druk op Vlaams-Brabant wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de overconcentratie van diensten en beslissingscentra in Brussel. Dagelijks pendelen 300 000 Vlamingen en 150 000 Franstaligen naar Brussel (het GEN heeft uitsluitend tot doel deze pendelcapaciteit nog gevoelig te verhogen). De vraag is welke meerwaarde dit oplevert.

Voor de pendelaars die dagelijks vanuit alle hoeken van Vlaanderen gemakkelijk twee uur onderweg zijn, is de meerwaarde alleszins ver te zoeken. Dat de overconcentratie van Vlaamse diensten te Brussel de Vlaamse aanwezigheid op het terrein of de Vlaamse inspraak in Brussel veel vooruit zou helpen, is tot nog toe niet uit de feiten gebleken.

De overconcentratie in Brussel moet vervangen worden door deconcentratie van diensten naar Vlaanderen en naar Wallonië.

Wat de Vlaamse instellingen betreft, pleiten we er niet voor de belangrijke centrale Vlaamse organen uit Brussel weg te halen. **Brussel moet de zetel van het Vlaamse parlement en van de Vlaamse regering blijven.** Heel wat Vlaamse uitvoeringsdiensten kunnen echter wel lokaal, en dus dicht bij de bevolking waarvoor ze werken, worden ingeplant, zonder dat dit op de "Vlaamse aanwezigheid" in Brussel een noemenswaardig negatief effect zou hebben.

Wat de **federale diensten** betreft is er vanuit Vlaams standpunt helemaal geen bezwaar tegen een maximale decentralisatie te bedenken. Decentralisatie naar Vlaanderen en Wallonië heeft daar integendeel veel voordelen : diensten die lokaal werken krijgen het statuut van eentalige diensten, de eventuele "verminderde" Vlaamse aanwezigheid in Brussel wordt gecompenseerd door een proportioneel vaak grotere overplaatsing van Franstalige ambtenaren naar Wallonië, dergelijke overheveling moet de economische ontwikkeling van Wallonië ten goede komen. De jongste tijd hebben we echter eerder een tegenovergestelde beweging gezien : gedeconcentreerde diensten werden van Vlaanderen naar Brussel overgebracht, vaak met de bedoeling ze in feite een tweetalig statuut te geven (cfr. de post).

Om al deze redenen pleiten wij voor een **weloverwogen, gebundelde deconcentratie van federale en Vlaamse uitvoerende overheidsdiensten** (cfr recent voorstel van Minister Dirk Van Mechelen, bvb naar Halle, Aalst, Mechelen, Vilvoorde).

Een belangrijk element in de overconcentratie te Brussel is de functie van Brussel als **hoofdstad van Europa** en vestigingsplaats van steeds meer internationale instellingen. Deze instellingen en hun ambtenaren zijn principieel welkom, ook wanneer zij zich in Vlaanderen vestigen. Wel mag van hen verwacht worden dat zij het Vlaams karakter van onze regio erkennen en eerbiedigen, en dat zij, wanneer zij hier langere tijd verblijven, de taal van de gemeenschap waar zij wonen, aanleren.

Zolang echter binnen België het machtsoverwicht op het Belgisch niveau blijft, en de Vlaamse autonomie beperkt blijft, is het gevaar groot dat de functie van Europese

hoofdstad van Brussel gebruikt wordt om de feitelijke expansie van Brussel door te drukken. **Uiterste waakzaamheid is hier geboden.**

Besluit :

Om een globaal strategisch actieplan voor de Vlaamse gemeenten rond Brussel op te zetten zal – naaste een onbeschroomde vastberadenheid - een grote en gecoördineerde inspanning nodig zijn : alle overheden (alle departementen van de Vlaamse overheid , provincie Vlaams-Brabant, gemeentebesturen, OCMW's, gesubsidieerde instellingen, huisvestingsmaatschappijen e.d.m.) moeten in dergelijk plan gemobiliseerd, gesensibiliseerd en opgevolgd worden.

Het Halle-Vilvoorde Komitee stelt zeer concreet voor om hiermee reeds een onmiddellijke aanvang te nemen door het **oprichten van een gespecialiseerde instelling**, met **zeer ruime bevoegdheden en middelen**, naar het voorbeeld van de Office le la langue française te Québec dat beschikt over een jaarbudget van meer dan 20 000 000 Canadese \$ en meer dan 250 personeelsleden telt (zie afzonderlijke nota).

Luc Deconinck
Voorzitter Halle-Vilvoorde Komitee
17 juni 2004